

نظریه‌های نظامی سیاسی (در دو جلد)

ویلیام تی. بلوم

ترجم احمد تدین

نشر: آران

چاپ ۱۳۷۳

اگر پیدایش دولت در جامعه را سرآغاز تشکیل جامعه‌ی مدنی بدانیم باید بگوییم تاریخ فلسفه سیاسی عمری به درازای عمر جامعه‌ی مدنی دارد. از همان زمان که دولت شکل گرفت و جامعه به قشرها و طبقه‌ها تقسیم شد عده‌ای حول محور حاکمان و فرماندهان جمع شدند و به خاطر همانندی منافع به دفاع از فرمانروایان پرداختند. فرمانروایان برای حفظ سیطره‌ی خویش از همه سلاحها و از جمله سلاح عقیدتی و ایدئولوژی - یا فرهنگی - بهره می‌گرفتند. نظریه پردازانی پیدا شدند که به حاکمیت فرمانروا - یا فرمانروایان - مشروعیت بخشیدند و در جبهه‌ی مخالف دولت نیز هم‌تایان این نظریه‌پردازان به چالش با دولت برخاستند و حاصل برخورد این دو قطب همان فلسفه‌ی سیاسی است.

تاریخ فلسفه‌ی سیاسی مجموعه نظریاتی است که از عهد باستان - و بخصوص در دولت شهرهای یونان - بتدریج گردآوری شده است. نظامهای بزرگ فکری و فلسفی که در یونان باستان پدید آمد نشانه‌ی وجود دموکراسی و آزاد اندیشی از یک سوء و رجوع بحرانهای عمیق سیاسی، اقتصادی و فرهنگی از سوی دیگر است. دستاوردهای فکری یونان باستان آن چنان عظیم بود که هنوز بعد از گذشت هزاره‌ها، بخشهایی از آنها تازگی و طراوت خود را تا به امروز حفظ کرده و گویی صاحب‌نظری در گوشه‌ای از جهان، در سالهای پایانی قرن بیستم این نظرات را ابراز کرده است.

بلوم، متفکر امریکایی نیز تقریباً به روال تمامی تاریخهای فلسفه‌ی سیاسی، نقطه شروع را از فیلسوفان بزرگ یونان باستان - افلاطون و ارسطو - آغاز می‌کند و تا زمان حاضر ادامه می‌یابد.

کار بدیعی که بلوم انجام داده در واقع ارائه نوع تاریخ فلسفه‌ی سیاسی تطبیقی است یعنی بعد از بیان آراء متفکران فلسفه‌ی سیاسی باستان، نظرات مشابهی را که یکی از صاحب‌نظران همان خطه در زمانه، ما بیان کرده است به دنبال می‌آورد و در وقایع به نوعی تداوم فکر اندیشمندان باستان را نشان می‌دهد.

نظریه تازه‌ای را که بلوم در این کتاب عنوان می‌کند نظریه‌ی مربوط به «پل سازان» است. بلوم می‌گوید ما در تاریخ فلسفه‌ی سیاسی با بودگرایان (اصحاب اصالت ذات) و نمودگرایان (اصحاب اصالت تصور) روبه رو هستیم اما در این میان عده‌ای نیز هستند که خواسته‌اند میان این دو مکتب فلسفی پلی بزنند و ارسطو از سرشناس‌ترین پل سازان در تاریخ فلسفه‌ی سیاسی قلمداد می‌کند. تازگی این کتاب برای خواننده‌ی ایرانی، معرفی چهره‌های جدید تاریخ فلسفه است که تا حدی در ایران گمنام مانده‌اند.

کارگردانی دگروگونی در جهان سوم

نوشته ایرنه له فل گن ذیر

ترجمه احمد تدین

نشر سفید

در کتاب آمده است که توسعه، میراث محافظه کارانه‌ای است که روشنفکران امریکایی بعد از جنگ جهانی دوم آن را پروراندند و به جهان سوم تسری دادند. بنابراین، امریکا به نوعی از مسیرها و رهگذرهای گوناگون، دگروگونی جهان سوم را - خاصه در رابطه با توسعه کارگردانی کرده است.

گن ذیر می‌گوید: آموزه توسعه عمیقاً در تفکر سیاسی امریکای معاصر ریشه داشته و در واقع، توسعه بُعد خاصی از تفکر سیاسی امریکایی است.

نظریه‌های توسعه، وامدار جنگ سردند.

- نخبه‌گرایی - قاطعانه تأثیر پذیرفته‌اند. تحلیل و تفسیر سیاسی در پرتو روان‌شناسی و فرهنگ - که خصلت عمده تحلیلهای جامعه شناسی امریکایی بعد از جنگ جهان دوم است - نوعی انحراف به شمار می‌آید. چون به قول نویسنده این قبیل تحلیلهای فهم و درک سیاسی لطمه می‌زنند.

کتاب با ارائه اسناد و مدارک نشان می‌دهد که نظام سیاسی ایالات متحد امریکا بعد از جنگ جهان دوم گروه زیادی از روشنفکران امریکایی - و از طریق آنها، روشنفکران سایر کشورها و از جمله کشورهای جهان سوم - را به خدمت گرفت تا - بخصوص - در قلمرو جامعه شناسی، تحلیلهایی دمساز با سیاست خارجی امریکا تهیه و در لباس علم به دنیا عرضه کند. نظریه‌های توسعه‌ی سیاسی در دیپلماسی، سیاست داخلی، و دگرگونیهای علوم سیاسی بعد از جنگ ریشه دارند و گن ذیر می‌خواهد نگرش سنتی به مسأله‌ی توسعه‌ی سیاسی، تاریخ و علوم سیاسی امروز را در چارچوب فوق به محک آزمایش بزند.

خانم گن ذیر نویسنده فرانسوی تبار کتاب، کارشناس مسائل جهان سوم عموماً و خاورمیانه خصوصاً می‌باشد. تأملاتی در مورد خاورمیانه، فرانتس قانون، بررسی نقادانه، و صلح در خاورمیانه از جمله آثار دیگر وی است.

نام کتاب: بحران ایدئولوژی

گردآوری و تألیف: محمود نکوروح

ناشر: انتشارات چاپخش

چاپ اول: ۱۳۷۲

نگرش گذشتگان به ایدئولوژی و نیز موقعیت ایدئولوژی در عصر ما بحث اصلی کتاب را تشکیل می‌دهد. در این باره نویسنده واقعیت‌های موجود در مورد سه پدیده لیبرالیسم، کمونیسم و توتالیتریانیسم را مورد بررسی قرار می‌دهد. در بخشهایی از کتاب درباره تکنولوژی و ارتباط آن با ایدئولوژی بحث می‌شود که مصاحبه مجله اسپینگل با کارل پوپر از جمله قسمت‌های مهم کتاب بشمار می‌رود.